

Ledernes forventning til konjunktur og rekruttering 1. halvår 2009

Tema:

Hvad skal der til for at få medarbejderne til at arbejde mere



Indholdsfortegnelse

Indledning	1
1. Konjunkturbaggrunden	1
2. Rekrutteringssituationen	2
3. Hvilke konsekvenser har den internationale krise	3
4. Hvad skal der til for at få medarbejderne til at arbejde mere	4
Om undersøgelsen	5

Indledning

Ledernes Hovedorganisation undersøger halvårligt ledernes forventninger til beskæftigelse, eksport og økonomiske resultater på deres egen virksomhed og om virksomhedernes problemer med at rekruttere arbejdskraft. Undersøgelsen suppleres normalt med spørgsmål til et aktuelt tema - denne gang om, hvad der skal til for at få medarbejdere til at arbejde mere.

1. Konjunkturbaggrunden

Det samlede billede er negativt, når man ser på ledernes forventninger til det næste halve år for deres virksomhed. Forventningerne er ændret særdeles meget i negativ retning i løbet af det sidste halve år. På samtlige områder er der flere ledere, der forventer tilbagegang end der forventer vækst, mens det for et halvt år siden var omvendt. Det viser sig i, at alle dele i indekset for konjunkturforventning i december har negativt fortegn (tilbagegang), mens de i april alle havde positivt fortegn (vækst).

Der er forventninger om fald i beskæftigelsen for alle faggrupper (i gennemsnit 33 point) – dog klart mindst for ledere (20 point).

Forventningerne til overskud, omsætning og eksport er skruet særdeles kraftigt ned.

Tabel 1. Hvilke forventninger har du til 1. halvår af 2009 på din virksomhed

Indeks for forventning til konjunktur *		
	december 2008	april 2008
Antal ledere	-13	7
Øvrige funktionærer	-15	21
Antal faglærte	-15	20
Antal ufaglærte	-32	9
Beskæftigelse gennemsnit**	-19	14
Omsætningen	-8	55
Overskuddet	-12	44
Eksporten	-2	46
Samlet forventning***	-10	40

*Konjunkturindeks er beregnet som differencen mellem andelen, der forventer stigning og andelen der forventer fald. Ved beregning af indeks er der, for at give ensartethed og sammenlignelighed, set bort fra svarene "Ved ikke" og "Ikke relevant". Derfor er tallene ikke identiske med dem, man får ved blot at trække "falder" fra "stiger" i tabel 1A.

** Gennemsnitstal for beskæftigelse er et simpelt gennemsnit af tallene for beskæftigelse for de fire personalegrupper.

*** Den Samlede forventning er et simpelt gennemsnit af tallene for omsætning, overskud, eksport og beskæftigelsesgennemsnit.

Tabel 1.A. Hvilke forventninger har du til 1. halvår af 2009 på din virksomhed

	Stiger	Omtrent uændret	Falder	Ved ikke	Ikke relevant	Total
Antal ledere	6%	68%	19%	2%	5%	100%
Øvrige funktionærer	14%	53%	27%	3%	3%	100%
Antal faglærte	10%	47%	22%	3%	18%	100%
Antal ufaglærte	8%	36%	32%	3%	22%	100%
Omsætningen	28%	31%	35%	2%	5%	100%
Overskuddet	24%	32%	34%	2%	7%	100%
Eksporten	13%	18%	14%	5%	51%	100%

En opdeling på brancher, viser at forventningerne er mest negative i bygge- og anlæg med såvel samlet indeks som beskæftigelsesindeks på -39. Industrien står også svagt med samlet forventning på -16 og beskæftigelsesindeks på -26. Forventningerne i servicesektoren er lidt mindre negative. Her er indeks hhv. -4 samlet og -11 for beskæftigelsen. I IT/telekommunikation er det samlede indeks ligefrem positivt +5, mens der også her ventes et fald i beskæftigelsen -16.

Tabel 1.B Hvilke forventninger har du til 1. halvår af 2009 på din virksomhed

Opdelt på brancher – Indeks

	Industri	Bygge og anlæg	Service	IT, databehandling og telekommunikation
Antallet af ledere	-20	-28	-7	-22
Antallet af øvrige funktionærer	-23	-32	-3	-5
Antallet af faglærte	-17	-37	-7	-2
Antallet af ufaglærte	-44	-60	-11	-33
Beskæftigelse gennemsnit	-26	-39	-7	-16
Omsætningen	-17	-53	3	16
Overskuddet	-18	-42	-7	14
Eksporten	-4	-24	-6	4
Samlet forventning	-16	-39	-4	5

Beregningsmetode: Se noterne til tabel 1 ovenfor.

2. Rekrutteringssituationen

Rekrutteringsproblemerne er formindsket det sidste halve år. 30 procent af virksomhederne har det sidste år generelt eller i en del tilfælde haft rekrutteringsproblemer. For et halvt år siden var det tilsvarende tal helt oppe på 43 procent. Problemerne med at skaffe den rigtige arbejdskraft er størst på funktionærområdet og mindst i forhold til ufaglærte medarbejdere.

Tabel 2 Har din virksomhed det sidste år oplevet problemer med at rekruttere arbejdskraft

	Ja, det har generelt været vanskeligt	Ja, i en del tilfælde	Ja, men kun i helt særlige tilfælde	Nej	Ikke rekrutteret i år	Total
Ledere	14%	19%	13%	32%	22%	100%
Øvrige funktionærer	14%	23%	16%	33%	14%	100%
Faglærte	15%	18%	13%	27%	27%	100%
Ufaglærte	6%	13%	9%	42%	30%	100%
Gennemsnit	12%	18%	13%	34%	23%	100%

Virksomhederne forventer ikke store rekrutteringsproblemer det næste halve år. 31 procent forventer slet ikke at skulle rekruttere nye medarbejdere og kun 11 procent forventer at det generelt eller i en del tilfælde vil være vanskeligt at rekruttere de ønskede medarbejdere. Man bør være opmærksom på at der her kun tales om de aktuelle konjunkturbestemte vurderinger for det næste halve år og at dette ikke ændrer på det forhold at ændringer af arbejdsstyrkens størrelse på grund af befolkningens alderssammensætning vil skabe særlige problemer på lidt længere sigt.

Tabel 3 Forventer du problemer med at rekruttere arbejdskraft til din virksomhed første halvår 2009

	Ja, generelt vanskeligt	Ja, i en del tilfælde	Ja, men kun i helt særlige tilfælde	Nej	Forventer ikke at rekruttere	Total
Ledere	4%	10%	15%	41%	30%	100%
Øvrige funktionærer	4%	10%	13%	48%	25%	100%
Faglærte	3%	9%	10%	44%	33%	100%
Ufaglærte	1%	5%	7%	53%	34%	100%
Gennemsnit	3%	8%	11%	47%	31%	100%

3. Hvilke konsekvenser har den internationale krise

Tabel 4 Betyder den aktuelle internationale krise at virksomheden justerer sine planer?

	Helt enig	Enig	Kun delvist enig	Slet ikke enig	Ved ikke/ Ikke relevant	Total
Vi udskyder investeringer i Danmark	12%	18%	23%	20%	26%	100%
Vi udskyder investeringer i udlandet	7%	10%	12%	12%	59%	100%
Vi udskyder aktiviteter	10%	19%	31%	27%	13%	100%
Vi nedjusterer afsætningsbudgettet	12%	21%	24%	22%	21%	100%
Vi nedjusterer produktionen	8%	16%	21%	27%	29%	100%
Vi reducerer varelagre	12%	20%	16%	15%	37%	100%
Vi øger fokus på omkostninger	37%	42%	9%	4%	8%	100%
Vi genbesætter ikke stillinger	13%	19%	31%	26%	11%	100%
Vi foretager eller planlægger afskedigelser	12%	18%	23%	33%	14%	100%
Vi overvejer eller har besluttet arbejdsfordeling	5%	10%	13%	38%	34%	100%
Vi begrænser efteruddannelsen	4%	9%	23%	48%	17%	100%

Virksomhederne justerer i meget stort omfang deres aktiviteter i lyset af den aktuelle internationale krise. 79 procent af virksomhederne er enige eller helt enige i, at krisen medfører et øget fokus på omkostningerne.

29- 33 procent af virksomhederne er enige eller helt enige i, at de nedjusterer afsætningsbudgettet, reducerer varelagre, udskyder investeringer og undlader at genbesætte stillinger, ligesom der foretages eller planlægges afskedigelser og aktiviteter udskydes.

23 procent er enige eller helt enige i udsagnet om, at produktionen nedjusteres. 15 procent er enige eller helt enige i, at arbejdsfordeling overvejes eller allerede er besluttet, mens yderligere 13 procent er delvist enige i dette. Til gengæld skæres der ikke meget ned i efteruddannelsen.

4. Hvad skal der til for at få medarbejderne til at arbejde mere

Lederne vurderer, at en sænkning af marginalsatten er det enkeltelement, som vil have den største betydning for at få medarbejderne til generelt at arbejde mere, f.eks. flere timer pr. uge eller fortsætte til en højere alder. 21 procent finder, at en sænkning af marginalsatten har afgørende betydning og 30 procent mener, at det har stor betydning. Forslag om højere person- eller beskæftigelsesfradrag skønnes ikke at have nær så stor betydning, hvis det gælder om at få medarbejderne til at arbejde mere.

Fleksibel arbejdstid og højere honorering af ekstra arbejde er to andre forhold, som lederne mener kan få deres medarbejdere til at arbejde mere. Henholdsvis 56 og 51 procent tillægger disse to forhold afgørende eller stor betydning.

Efter disse følger en række elementer, som vurderes at have nogenlunde lige stor betydning. Det drejer sig om: Større fleksibilitet i daginstitutioners åbningstider, større ansvar, bedre psykisk arbejdsmiljø og flere personalegoder ("fryns").

Bedre mulighed for hjemmearbejdsplads vurderes lavest, men at dette tal er så lavt skyldes blandt andet, at det i en lang række brancher på grund af arbejdets karakter ikke er muligt for medarbejdere at arbejde hjemmefra.

Tabel 5 Hvad har efter din vurdering betydning for at få dine medarbejdere til generelt at arbejde mere? Det kan være flere timer pr. uge og/eller at fortsætte til en højere alder.

	Afgørende	Stor	Nogen	Lille	Ingen	Ved ikke	Total
Lavere marginalskat	21%	30%	25%	10%	7%	8%	100%
Større personfradrag (kr. 42.900 i 2009)	12%	28%	30%	14%	8%	8%	100%
Højere beskæftigelsesfradrag (4,25% af de første 320.000 kr i 2009)	10%	28%	32%	13%	8%	9%	100%
Højere honorering af ekstra arbejde	14%	36%	30%	12%	5%	2%	100%
Fleksibel arbejdstid	15%	41%	26%	10%	6%	2%	100%
Bedre mulighed for hjemmearbejdsplads	7%	19%	31%	18%	19%	7%	100%
Større fleksibilitet i daginstitutioners åbningstider	10%	22%	29%	15%	12%	12%	100%
Større ansvar	6%	30%	44%	12%	5%	3%	100%
Bedre psykisk arbejdsmiljø	9%	34%	33%	14%	7%	3%	100%
Flere personalegoder ("fryns")	6%	25%	44%	17%	5%	3%	100%

Tabel 5.1 (SOM TABEL 5 OVENFOR, MEN MED SVARENE GRUPPERET).

Hvad har efter din vurdering betydning for at få dine medarbejdere til generelt at arbejde mere? Det kan være flere timer pr. uge og/eller at fortsætte til en højere alder.

	Stor eller afgørende	Nogen	Lille eller ingen	Ved ikke	Total
Lavere marginalskat	51%	25%	17%	8%	100%
Større personfradrag (kr. 42.900 i 2009)	40%	30%	23%	8%	100%
Højere beskæftigelsesfradrag (4,25% af de første 320.000 kr i 2009)	38%	32%	21%	8%	100%
Højere honorering af ekstra arbejde	51%	30%	17%	2%	100%
Fleksibel arbejdstid	56%	26%	16%	2%	100%
Bedre mulighed for hjemmearbejdsplads	26%	31%	36%	7%	100%
Større fleksibilitet i daginstitutioners åbningstider	32%	29%	27%	12%	100%
Større ansvar	36%	44%	17%	3%	100%
Bedre psykisk arbejdsmiljø	43%	33%	20%	3%	100%
Flere personalegoder ("fryns")	31%	44%	22%	3%	100%

Om undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført i perioden 26. november - 4. december 2008 og baserer sig på svar fra 811 medlemmer af Ledernes spørgepanel.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Afdelingschef Kim Møller Laursen, kml@lederne.dk eller Senior Analytiker Peter Lyngse, ply@lederne.dk - Telefon: 3283 3283

I tabeller med procentangivelser kan det ske at summen angives til 100%, mens en simpel sammentælling af tallene giver 1 – 2 point højere eller lavere. Det er ikke udtryk for en fejl, men skyldes at procentangivelsen er afrundet.